

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Броварського ліцею № 11

від 23.03.2026.р. № 17-ОД

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ
УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
БРОВАРСЬКОГО ЛІЦЕЮ № 11 БРОВАРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
БРОВАРСЬКОГО РАЙОНУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.

1. Загальні положення

1.1. Положення про медіаграмотність Броварського ліцею № 11 Броварської міської ради Броварського району Київської області (далі – Ліцей) визначає безпечну діяльність дітей у кіберпросторі.

1.2. Це Положення розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Концепції Нової української школи, Концепції впровадження медіаосвіти в Україні, Державного стандарту базової середньої освіти, рекомендацій МОН України щодо впровадження медіаосвіти, Програми з медіаосвіти, затвердженої Інститутом модернізації змісту освіти.

1.3. Це Положення визначає мету, завдання, принципи та механізми формування медіаграмотності учасників освітнього процесу.

1.4. Дія цього положення поширюється на всіх педагогічних працівників, здобувачів освіти 1-9 класів, а також враховується у взаємодії з батьками або особами, що їх замінюють.

1.5. Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватись вимог цього положення та сприяти формуванню середовища медіа грамотності та кібербезпеки.

2. Поняття та принципи реалізації медіаграмотності

2.1. Медіаграмотність — це сукупність знань, навичок та умінь, що дозволяють людям свідомо сприймати, критично аналізувати, оцінювати та створювати медіаповідомлення в різних форматах. Вона охоплює розуміння функцій медіа, виявлення маніпуляцій, пропаганди, фейків та безпечне використання інформаційних технологій. Медіаграмотність є частиною прав людини, оскільки забезпечує право на отримання достовірної інформації та самовираження. Медіаграмотність – складова медіакультури, яка стосується вміння користуватися інформаційно-комунікативною технікою, виражати себе і спілкуватися за допомогою медіазасобів, успішно здобувати необхідну інформацію, свідомо сприймати і критично тлумачити інформацію, отриману з різних медіа, відділяти реальність від її віртуальної симуляції, тобто розуміти реальність, сконструйовану медіаджерелами, осмислювати владні стосунки, міфи і типи контролю, які вони культивують.

2.2. Принципи реалізації

- системність і послідовність;
- інтеграція у навчальні предмети;
- практична спрямованість;
- вікова відповідність;
- безпечність освітнього середовища;
- партнерство між учасниками освітнього процесу.

3. Мета і завдання

3.1. **Мета:** Формування медіаграмотної особистості, здатної критично мислити, відповідально взаємодіяти з інформацією та безпечно діяти в цифровому середовищі.

3.2. Завдання:

Головними завданнями медіаосвіти є сприяння формуванню:

медіаінформаційної грамотності як комплексу умінь, знань, розуміння і відносин, які дають споживачам можливість: ефективно і безпечно користуватися медіа, усвідомлено обирати, розуміти характер контенту і послуг, приймати рішення та користуватися повним спектром можливостей, які пропонують нові комунікаційні технології та медіаінформаційні системи, а також можливість захистити себе і свою сім'ю від шкідливого або вразливого інформаційного матеріалу;

медіаімунітету особистості, який робить її здатною протистояти агресивному медіасередовищу і деструктивним медіа-інформаційним впливам, забезпечує психологічне благополуччя при споживанні медіапродукції, що передбачає медіаобізнаність, уміння обирати потрібну інформацію, оминати інформаційне «сміття», захищатися від потенційно шкідливої інформації з урахуванням прямих і прихованих впливів;

рефлексії і критичного мислення як психологічних механізмів, які забезпечують свідоме споживання медіапродукції і саморегуляцію взаємодії з медіа на основі ефективного орієнтування в медіапросторі та осмислення власних медіапотреб, адекватного та різнобічного оцінювання змісту, джерела, форми і якості надання інформації, її повноцінного і критичного тлумачення з урахуванням особливостей сприймання мови різних медіа, розвивають здатність протистояти зовнішній інформаційній агресії і пропаганді, деструктивним медіаінформаційним впливам;

здатності до медіаторчості для компетентного і здорового самовираження особистості та реалізації її життєвих завдань, розвитку патріотизму, української ідентичності, згуртованості, солідарності, зокрема для подолання соціальних наслідків воєнних дій на Донбасі та окупації Криму, покращення якості міжособової комунікації і приязності соціального середовища, доброзичливості в мережі стосунків, а також якості життя в значущих для особистості спільнотах.

спеціалізованих аспектів медіакультури: візуальної медіакультури (сприймання кіно, телебачення), аудіальної і музичної медіакультури, розвинених естетичних смаків щодо форм мистецтва, опосередкованих мас-медіа, сучасних напрямів медіа-арту тощо.

4. Основні напрями діяльності

Питання медіаграмотності системно інтегруються в освітній процес ліцею та реалізуються через такі основні напрями діяльності:

4.1. Освітній напрям

Передбачає впровадження медіаграмотності безпосередньо в навчальний процес, а саме:

- інтеграцію елементів медіаграмотності у зміст навчальних предметів;
- проведення уроків із використанням медіаосвітніх технологій;
- організацію тренінгів, практикумів та інтерактивних занять, спрямованих на розвиток критичного мислення та аналізу інформації;
- використання сучасних цифрових ресурсів та інструментів навчання.

4.2. Виховний напрям

Спрямований на формування відповідального ставлення до інформації та медіапростору:

- проведення класних годин на теми медіаграмотності та цифрової культури;
- організацію тематичних тижнів, декад і днів медіаграмотності;
- впровадження ігрових, проєктних та дослідницьких форм роботи;
- розвиток навичок безпечної та етичної поведінки в інформаційному середовищі.

4.3. Інформаційно-просвітницький напрям

Передбачає поширення знань про медіаграмотність серед усіх учасників освітнього процесу:

- проведення просвітницької роботи з батьками (збори, консультації, тренінги);
- організацію інформаційних кампаній, акцій та флешмобів;
- підготовку та розміщення інформаційних матеріалів і публікацій на офіційному сайті закладу освіти;
- створення рекомендацій та пам'яток щодо безпечного користування медіа.

4.4. Практичний напрям

Орієнтований на застосування набутих знань у реальному житті:

- створення учнями власних медіапроєктів (відео, презентацій, блогів, подкастів тощо);
- участь у конкурсах, фестивалях та освітніх ініціативах з медіаграмотності;
- аналіз та обговорення реальних медіакейсів;
- розвиток навичок перевірки інформації та розпізнавання маніпуляцій.

5. Цифрова безпека

- 5.1. Формування навичок цифрової безпеки
- Учасники освітнього процесу набувають і вдосконалюють такі компетентності:

- захист персональних даних та конфіденційної інформації;
- безпечна поведінка в соціальних мережах та онлайн-середовищі;
- протидія кібербулінгу, онлайн-шахрайству та іншим цифровим загрозам;
- відповідальне, етичне та правомірне використання інформаційних ресурсів;
- критичне оцінювання джерел інформації.

5.2. Обмеження та заборони

- З метою забезпечення безпечного та етичного використання медіа забороняється:
- поширення недостовірної, маніпулятивної або неперевіреної інформації;
- використання чужого контенту без дотримання авторських прав і без належного посилання на джерело;
- розголошення персональних даних інших осіб без їхньої згоди;
- участь у небезпечних або сумнівних онлайн-активностях;
- здійснення дій, що можуть завдати шкоди інформаційній безпеці або репутації учасників освітнього процесу.

6. Оцінювання рівня медіаграмотності

6.1. Критерії:

- розуміння медіаповідомлень;
- здатність аналізувати інформацію;
- розпізнавання фейків;
- дотримання цифрової етики;
- створення власного медіаконтенту.

6.2. Рівні:

Високий рівень

Учень критично аналізує інформацію, виявляє маніпуляції, створює якісний контент.

Достатній рівень

Розпізнає основні фейки, аналізує інформацію з допомогою.

Середній рівень

Частково розуміє інформацію, потребує підтримки.

Початковий рівень

Не розрізняє достовірну та недостовірну інформацію.

7. Права та обов'язки

7.1. Учні мають право:

- отримувати знання з медіаграмотності;

- брати участь у проєктах;
- висловлювати власну думку.

7.2. Учні зобов'язані:

- дотримуватись правил безпеки;
- поважати інших в онлайн-просторі;
- не поширювати фейки.

7.3. Педагоги зобов'язані:

- впроваджувати медіаграмотність у навчання;
- формувати безпечне середовище;
- підвищувати власну цифрову компетентність.

8. Моніторинг та контроль

- анкетування учнів;
- спостереження;
- аналіз результатів діяльності;
- участь у заходах.

9. Прикінцеві положення

9.1. Це Положення набирає чинності з дня його затвердження наказом директора Ліцею.

9.2. Контроль за виконанням цього Положення покладається на директора ліцею та педагогічну раду.

Анкета для учнів (5–9 класи)

1. Чи перевіряєш ти інформацію перед тим, як її поширити?
 Так Іноді Ні
2. Чи знаєш ти, що таке фейк?
 Так Частково Ні
3. Чи стикалися ти з неправдивою інформацією в інтернеті?
 Так Ні
4. Чи вмієш ти визначати маніпуляції в медіа?
 Так Частково Ні
5. Як часто ти користуєшся соціальними мережами?
 Щодня Іноколи Рідко

Анкета для педагогів

1. Чи інтегруєте ви медіаграмотність у свої уроки?
 Так Іноді Ні
2. Які методи використовуєте? _____
_____
3. Чи проводите бесіди про цифрову безпеку?
 Так Ні
4. Чи потребуєте підвищення кваліфікації з даної теми ?
 Так Ні